

QUẢN LÝ GIÁO DỤC LỐI SỐNG VĂN HÓA CHO HỌC VIÊN TRONG BỐI CẢNH CHUYỂN ĐỔI SỐ Ở CÁC NHÀ TRƯỜNG QUÂN ĐỘI

Nguyễn Đức Thuận

Hệ 5, Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng

Email: colentoioi0309@gmail.com.

Tóm tắt: Trong bối cảnh chuyển đổi số trong quân đội đang diễn ra mạnh mẽ, yêu cầu nâng cao chất lượng giáo dục - đào tạo gắn với phát triển môi trường văn hóa số trở nên cấp thiết. Các nhà trường quân đội vừa phải bảo đảm tính đặc thù quân sự, vừa thích ứng với các xu hướng công nghệ hiện đại. Bài báo phân tích thực trạng quản lý giáo dục lối sống văn hóa tại các nhà trường quân đội; chỉ ra những yêu cầu, thách thức đặt ra trong bối cảnh chuyển đổi số; từ đó đề xuất các giải pháp quản lý nhằm nâng cao hiệu quả giáo dục lối sống văn hóa cho học viên hiện nay.

Từ khóa: Quản lý giáo dục, lối sống văn hóa, chuyển đổi số, nhà trường quân đội.

Nhận bài: 24/11/2025; Biên tập: 25/11/2025; Phản biện: 29/11/2025; Duyệt đăng: 02/12/2025.

1. Mở đầu

Lối sống văn hóa của học viên ở các nhà trường quân đội là biểu hiện tập trung của phẩm chất, nhân cách sĩ quan tương lai, góp phần trực tiếp vào xây dựng chính quy, rèn luyện kỷ luật và nâng cao sức mạnh tổng hợp của Quân đội nhân dân Việt Nam. Trong thời kỳ đẩy mạnh chuyển đổi số, sự lan tỏa của công nghệ thông tin, mạng xã hội, trí tuệ nhân tạo (AI) và học tập trực tuyến đã tác động sâu sắc đến nhận thức, hành vi và thói quen văn hóa của học viên.

Quản lý giáo dục lối sống văn hóa trong nhà trường quân đội vì vậy vừa phải kế thừa truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ”, vừa phải chủ động khai thác ưu thế công nghệ số để tăng hiệu quả quản lý, đồng thời hạn chế tác động tiêu cực từ môi trường số. Đây là vấn đề mang tính chiến lược, có ý nghĩa quyết định đến chất lượng đào tạo sĩ quan, cán bộ quân đội trong giai đoạn hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khái niệm và vai trò quản lý lối sống văn hóa

2.1.1. Khái niệm

Lối sống văn hóa trong nhà trường quân đội được hiểu là toàn bộ những giá trị, chuẩn mực và hành vi ứng xử phù hợp với phẩm chất người quân nhân cách mạng, được hình thành và củng cố thông qua quá trình học tập, rèn luyện và sinh hoạt trong môi trường sư phạm quân sự. Lối sống văn hóa không chỉ thể hiện ở sự tuân thủ điều lệnh, lễ tiết tác phong, tinh thần tập thể và tính kỷ luật mà còn biểu hiện ở thái độ sống tích cực, trách nhiệm, khiêm tốn, giản dị, đoàn kết và nhân văn, tiếp nối truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ”.

Quản lý giáo dục lối sống văn hóa là quá trình tổ chức, điều hành, hướng dẫn và kiểm soát hoạt động giáo dục nhằm hình thành và phát triển những phẩm chất văn hóa đó cho học viên. Trong bối cảnh chuyển đổi số, khái niệm này được mở rộng, bao hàm cả quản lý những hành vi, thái độ và chuẩn

mực ứng xử của học viên trên môi trường mạng, nơi công nghệ thông tin tác động mạnh mẽ đến nhận thức và hành vi của họ. Như vậy, quản lý giáo dục lối sống văn hóa trong thời đại số là sự kết hợp giữa phương pháp sư phạm quân sự truyền thống với các công cụ công nghệ hiện đại nhằm đảm bảo sự đồng bộ giữa lối sống văn hóa thực địa và lối sống văn hóa số.

2.1.2. Vai trò của quản lý giáo dục lối sống văn hóa trong bối cảnh chuyển đổi số

Quản lý giáo dục lối sống văn hóa trong nhà trường quân đội giữ vai trò đặc biệt quan trọng, bởi nó trực tiếp định hướng sự phát triển nhân cách quân nhân tương lai - lực lượng nòng cốt trong xây dựng quân đội chính quy, tinh nhuệ, hiện đại. Trong bối cảnh chuyển đổi số, vai trò này càng được khẳng định rõ rệt trên nhiều phương diện.

Trước hết, quản lý giáo dục lối sống văn hóa giúp giữ vững bản chất cách mạng, truyền thống và tính kỷ luật quân sự trong điều kiện môi trường mạng ngày càng phức tạp. Khi học viên thường xuyên tiếp xúc với thông tin đa chiều, thậm chí trái chiều, công tác quản lý trở thành “lá chắn” quan trọng định hướng giá trị, chống lại sự xâm nhập của các sản phẩm phản văn hóa, thông tin sai lệch và các biểu hiện lệch chuẩn.

Thứ hai, công tác quản lý tạo cơ sở để xây dựng môi trường văn hóa quân sự số lành mạnh, trong đó công nghệ được ứng dụng không chỉ để giám sát và đánh giá, mà còn để nâng cao tính hấp dẫn, tính tương tác của hoạt động giáo dục. Học viên được tiếp cận với các bài giảng số, mô phỏng 3D, thư viện số và các nền tảng học tập thông minh, qua đó nuôi dưỡng lối sống khoa học, kỷ luật và sáng tạo.

Thứ ba, quản lý giáo dục lối sống văn hóa góp phần tăng hiệu quả rèn luyện và phát triển toàn diện học viên. Thông qua dữ liệu thu thập được từ các nền tảng số, cán bộ quản lý có thể theo dõi tiến bộ, phát hiện sớm dấu hiệu lệch chuẩn, từ đó đưa ra

biện pháp giáo dục kịp thời. Điều này giúp quá trình giáo dục trở nên cá thể hóa, mềm dẻo nhưng vẫn nghiêm ngặt theo tinh thần quân sự.

Cuối cùng, trong xu thế xây dựng quân đội hiện đại, quản lý giáo dục lối sống văn hóa đóng vai trò định hình bản lĩnh số cho quân nhân tương lai. Học viên không chỉ am hiểu công nghệ mà còn biết ứng xử có văn hóa, có trách nhiệm trên không gian mạng, biết làm chủ thiết bị thông minh và tuân thủ các quy tắc an toàn thông tin. Đây là năng lực quan trọng trong tác chiến hiện đại, nơi không gian mạng trở thành chiến trường mới.

Như vậy, vai trò của quản lý giáo dục lối sống văn hóa trong bối cảnh chuyển đổi số không chỉ dừng lại ở việc duy trì nề nếp, chuẩn mực mà còn mở rộng sang nhiệm vụ bồi dưỡng năng lực số, khả năng thích ứng và phẩm chất văn hóa hiện đại cho học viên. Đây chính là điều kiện tiên quyết để đào tạo đội ngũ sĩ quan đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong thời kỳ chuyển đổi số của Quân đội nhân dân Việt Nam.

2.2. Những yếu tố tác động và yêu cầu giáo dục lối sống văn hóa ở các nhà trường quân đội

2.2.1. Những yếu tố tác động đến quản lý giáo dục lối sống văn hóa trong bối cảnh chuyển đổi số

Công tác quản lý giáo dục lối sống văn hóa trong nhà trường quân đội hiện nay chịu sự chi phối của nhiều yếu tố khác nhau, trong đó có những yếu tố truyền thống và những yếu tố mới nảy sinh từ quá trình chuyển đổi số. Nhận diện đúng và đầy đủ những yếu tố này là cơ sở quan trọng để nâng cao chất lượng quản lý và bảo đảm sự phát triển toàn diện của học viên.

Thứ nhất, sự phát triển nhanh chóng của công nghệ số và hạ tầng số trong quân đội tác động mạnh đến phương thức giáo dục, quản lý và rèn luyện. Việc ứng dụng các nền tảng học tập số, dữ liệu lớn, trí tuệ nhân tạo và các hệ thống giám sát thông minh vừa mở ra cơ hội đổi mới phương pháp giáo dục, vừa đặt ra thách thức về năng lực sử dụng công nghệ của học viên và cán bộ quản lý. Trình độ công nghệ không đồng đều có thể ảnh hưởng trực tiếp đến hiệu quả giáo dục lối sống văn hóa và mức độ tuân thủ các chuẩn mực ứng xử số.

Thứ hai, đặc điểm tâm lý - xã hội của học viên trong thời đại số cũng là yếu tố quan trọng. Học viên thế hệ mới có khả năng tiếp cận thông tin nhanh, tư duy mở và nhu cầu thể hiện bản thân mạnh mẽ hơn, nhưng đồng thời cũng dễ bị tác động bởi thông tin xấu, độc trên không gian mạng. Điều này ảnh hưởng đến quá trình hình thành giá trị, chuẩn mực văn hóa và đặt ra yêu cầu tăng cường giáo dục định hướng, giúp học viên biết chọn lọc thông tin, giữ vững bản lĩnh chính trị và phẩm chất quân nhân.

Thứ ba, môi trường văn hóa số trong và ngoài nhà trường tác động trực tiếp đến nhận thức và hành vi của học viên. Nếu nhà trường xây dựng

được môi trường văn hóa số lành mạnh, minh bạch, giàu tính giáo dục thì sẽ góp phần củng cố lối sống văn hóa tích cực. Ngược lại, môi trường số thiếu định hướng, quản lý rời rạc hoặc nội dung số nghèo nàn sẽ làm giảm sức ảnh hưởng của giáo dục truyền thống và tạo khoảng trống trong định hướng giá trị.

Thứ tư, năng lực của đội ngũ cán bộ quản lý và giảng viên giữ vai trò then chốt. Trình độ sử dụng công nghệ, năng lực tổ chức hoạt động giáo dục số, khả năng nắm bắt tâm lý học viên trong bối cảnh mới và bản lĩnh sư phạm - quân sự ảnh hưởng trực tiếp đến hiệu quả công tác quản lý. Nếu đội ngũ cán bộ chưa được trang bị đầy đủ năng lực số, việc triển khai giáo dục lối sống văn hóa số sẽ thiếu đồng bộ, kém hiệu quả.

Thứ năm, cơ chế, chính sách và định hướng chuyển đổi số trong giáo dục quân sự cũng tác động quan trọng đến công tác quản lý. Khi lãnh đạo, chỉ huy các cấp quan tâm đầu tư hạ tầng số, ban hành quy định rõ ràng về quản lý hành vi trong môi trường mạng, công tác giáo dục lối sống văn hóa sẽ có cơ sở vững chắc để triển khai. Ngược lại, thiếu chính sách đồng bộ sẽ tạo ra rào cản cho quá trình đổi mới quản lý.

Tổng hòa các yếu tố trên cho thấy, quản lý giáo dục lối sống văn hóa trong bối cảnh chuyển đổi số không chỉ là vấn đề chuyên môn giáo dục mà còn là nhiệm vụ mang tính hệ thống, đòi hỏi sự phối hợp đồng bộ giữa con người, công nghệ, chính sách và môi trường văn hóa quân sự.

2.2.2. Yêu cầu công tác quản lý giáo dục lối sống văn hóa ở các nhà trường quân đội

Trong bối cảnh chuyển đổi số, công tác quản lý giáo dục lối sống văn hóa ở các nhà trường quân đội đặt ra một số yêu cầu trọng yếu nhằm bảo đảm quá trình giáo dục vừa kế thừa truyền thống, vừa đáp ứng yêu cầu hiện đại hóa quân đội.

Một là, chuyển đổi môi trường giáo dục từ mô hình truyền thống sang mô hình kết hợp (blended), trong đó công nghệ, dữ liệu và các nền tảng số được tích hợp vào toàn bộ hoạt động dạy học và quản lý. Việc ứng dụng công nghệ không chỉ tạo ra phương thức học tập linh hoạt mà còn hình thành cho học viên nếp sống khoa học, chủ động, phù hợp với lộ trình đào tạo sĩ quan trong thời đại số.

Hai là, tăng cường giáo dục văn hóa số cho học viên, giúp họ hiểu và thực hiện chuẩn mực ứng xử trên không gian mạng, sử dụng thiết bị thông minh đúng mục đích, an toàn và tuân thủ nghiêm các quy định về bảo mật, an ninh quân sự. Đây là yêu cầu quan trọng nhằm bảo vệ bản lĩnh chính trị, hình ảnh và kỷ luật của quân đội trong môi trường số ngày càng phức tạp.

Ba là, đẩy mạnh giám sát và đánh giá bằng công nghệ, thông qua việc sử dụng các nền tảng quản lý học tập, rèn luyện, cơ sở dữ liệu điện tử và hệ thống phân tích dữ liệu thời gian thực. Nhờ đó, cán

bộ quản lý có thể theo dõi sát sao quá trình học tập, sinh hoạt, rèn luyện của học viên; phát hiện kịp thời những biểu hiện lệch chuẩn để có biện pháp giáo dục phù hợp, nâng cao tính minh bạch, chính xác và hiệu quả của công tác quản lý.

Bốn là, xây dựng hệ sinh thái văn hóa quân sự số trong nhà trường, bao gồm kho tài liệu số, bài giảng số, thư viện số, cùng với các mô hình học đường - thao trường được số hóa và kết nối với hệ thống phân tích dữ liệu. Hệ sinh thái này góp phần tạo dựng môi trường văn hóa hiện đại, sinh động nhưng vẫn thấm đượm bản sắc quân sự, hỗ trợ học viên tiếp cận tri thức và rèn luyện phẩm chất văn hóa một cách toàn diện.

Nhìn chung, chuyển đổi số không làm phai nhạt những giá trị truyền thống của lối sống văn hóa quân sự; trái lại, nó tạo điều kiện để các giá trị ấy được lan tỏa mạnh mẽ hơn, nâng cao tính kỷ luật, tính minh bạch và hiệu quả giáo dục trong các nhà trường quân đội hiện nay.

2.3. Thực trạng và giải pháp quản lý giáo dục lối sống văn hóa tại các nhà trường quân đội

2.3.1. Thực trạng quản lý giáo dục lối sống văn hóa tại các nhà trường quân đội

Trong những năm gần đây, công tác quản lý giáo dục lối sống văn hóa tại các nhà trường quân đội đã có nhiều chuyển biến tích cực, thể hiện rõ qua việc hoàn thiện hệ thống quy chế, quy định liên quan đến quản lý học viên, quản lý việc sử dụng thiết bị công nghệ và tham gia môi trường mạng. Các văn bản này từng bước được chuẩn hóa, cập nhật phù hợp với yêu cầu chuyển đổi số, tạo cơ sở pháp lý cho việc quản lý nề nếp, kỷ luật và hành vi văn hóa của học viên trong cả môi trường thực và môi trường số.

Cùng với đó, hoạt động giáo dục chính trị - tư tưởng đã có những đổi mới căn bản về nội dung và hình thức. Việc ứng dụng bài giảng điện tử, lớp học ảo, mô phỏng 3D, hệ thống trình chiếu tương tác đã nâng cao tính trực quan, sinh động, giúp học viên tiếp thu kiến thức dễ dàng hơn và giảm sự khô cứng của các nội dung mang tính lý luận. Đây cũng là bước chuyển quan trọng góp phần tăng hiệu quả tuyên truyền, giáo dục giá trị văn hóa quân sự, hình thành thái độ đúng đắn trước các vấn đề tư tưởng - văn hóa trong bối cảnh số hóa.

Một điểm sáng khác là việc ứng dụng công nghệ trong quản lý học viên ngày càng được triển khai sâu rộng. Nhiều trường đã sử dụng phần mềm quản lý điểm danh, quản lý học tập, lịch trình rèn luyện, đánh giá kết quả theo thời gian thực. Điều này giúp cán bộ quản lý nắm bắt thông tin nhanh chóng, kịp thời điều chỉnh hoạt động giáo dục và tạo sự minh bạch, công bằng trong quá trình theo dõi, đánh giá lối sống văn hóa của học viên.

Bên cạnh đó, môi trường văn hóa quân sự trong các nhà trường vẫn được giữ vững và phát triển ổn định. Nề nếp chính quy, lễ tiết tác phong, thái độ

ứng xử trong học tập, sinh hoạt và rèn luyện của học viên cơ bản đáp ứng yêu cầu đào tạo. Những giá trị truyền thống như tinh thần kỷ luật, đoàn kết, trách nhiệm, tôn trọng tập thể vẫn được bảo tồn, dù các yếu tố công nghệ đang tác động mạnh mẽ đến đời sống học đường quân sự.

Tuy đạt được nhiều kết quả tích cực, công tác quản lý giáo dục lối sống văn hóa tại các nhà trường quân đội trong bối cảnh chuyển đổi số vẫn còn không ít hạn chế và thách thức. Trước hết, năng lực số của một bộ phận cán bộ quản lý và giảng viên còn chưa đáp ứng yêu cầu. Việc thiếu kỹ năng sử dụng nền tảng số, công cụ phân tích dữ liệu hay phần mềm quản lý khiến quá trình triển khai hoạt động giáo dục văn hóa chưa thật sự đồng bộ, làm giảm hiệu quả quản lý trong môi trường công nghệ hóa.

Một thách thức lớn khác là việc giám sát hành vi của học viên trên không gian mạng. Dù đã có các quy định, hướng dẫn sử dụng mạng xã hội, nhưng việc quản lý hành vi trực tuyến của học viên gặp nhiều khó khăn do tính chất mở, lan truyền nhanh và khó kiểm soát của thông tin mạng. Học viên dễ bị ảnh hưởng bởi thông tin xấu, độc, phản văn hóa hoặc các luồng quan điểm sai lệch, nhất là khi khả năng tự đề kháng thông tin chưa thật sự mạnh.

Nguồn tài nguyên văn hóa số tại các trường còn thiếu và chưa đồng bộ. Hệ thống thư viện số, cơ sở dữ liệu học tập, kho bài giảng về văn hóa quân sự chưa được đầu tư đồng bộ, dẫn đến hạn chế trong việc tra cứu, học tập và nghiên cứu của học viên. Điều này ảnh hưởng trực tiếp đến hiệu quả giáo dục và sự phong phú của môi trường văn hóa số trong nhà trường quân đội.

Bên cạnh đó, sự phân tán trong việc sử dụng các nền tảng công nghệ cũng là vấn đề đáng quan tâm. Nhiều trường đang dùng hệ thống quản lý riêng lẻ, thiếu liên thông dữ liệu, gây khó khăn trong việc tổng hợp, đánh giá toàn diện lối sống văn hóa và quá trình rèn luyện của học viên. Thiếu một cơ chế tích hợp và chia sẻ thông tin khiến công tác quản lý còn manh mún, chưa phát huy được ưu thế của chuyển đổi số.

Cuối cùng, áp lực học tập và rèn luyện trong môi trường công nghệ cao cũng đặt ra những thách thức mới đối với đời sống văn hóa quân sự. Việc sử dụng thiết bị thông minh trong học tập và sinh hoạt dễ dẫn đến căng thẳng, giảm thời gian giao tiếp trực tiếp - trong khi đó, giao tiếp trực tiếp, tinh thần đồng đội và các hoạt động tập thể chính là nền tảng quan trọng của văn hóa quân sự truyền thống. Nếu không được điều tiết hợp lý, điều này có thể làm giảm sự gắn kết và ảnh hưởng đến việc hình thành lối sống văn hóa chuẩn mực của học viên.

2.3.2. Giải pháp tăng cường quản lý giáo dục lối sống văn hóa trong bối cảnh chuyển đổi số tại các nhà trường quân đội

Một là, hoàn thiện hệ thống quy chế, quy định về quản lý giáo dục lối sống văn hóa trong môi trường số

Trong bối cảnh chuyển đổi số diễn ra mạnh mẽ, việc hoàn thiện hệ thống quy chế, quy định về quản lý giáo dục lối sống văn hóa trở thành yêu cầu cấp thiết nhằm bảo đảm tính thống nhất, minh bạch và hiện đại trong hoạt động quản lý của các nhà trường quân đội. Ý nghĩa lớn nhất của giải pháp này là tạo dựng cơ sở pháp lý đủ mạnh để điều chỉnh hành vi, xác lập nề nếp và hình thành chuẩn mực văn hóa phù hợp với môi trường mới, nơi những tình huống nảy sinh từ không gian số thường vượt ra ngoài phạm vi bao quát của các quy định truyền thống. Khi hệ thống quy chế được hoàn thiện, nhà trường sẽ có công cụ rõ ràng, thống nhất để định hướng hành vi của học viên, ngăn ngừa những biểu hiện lệch chuẩn và xử lý kịp thời các vấn đề phát sinh trong quá trình học tập, sinh hoạt và sử dụng công nghệ.

Nội dung trọng tâm của giải pháp này là tiến hành rà soát toàn diện các văn bản hiện hành, từ đó bổ sung các quy định liên quan đến việc sử dụng thiết bị thông minh, bảo đảm an toàn thông tin, ứng xử văn hóa trên mạng xã hội, khai thác tài nguyên số và trách nhiệm của học viên trong không gian mạng quân sự và dân sự. Các quy định mới cần bao quát cả những hoạt động học tập trực tuyến, chia sẻ dữ liệu, sử dụng mạng nội bộ và tham gia các nền tảng số, đồng thời thể hiện rõ chuẩn mực đạo đức và văn hóa quân sự trong môi trường mạng.

Để triển khai hiệu quả, các biện pháp cần được thực hiện đồng bộ, bắt đầu từ việc xây dựng bộ quy tắc ứng xử trên môi trường mạng dành riêng cho học viên quân đội, trong đó quy định rõ hành vi được phép, hành vi bị cấm và trách nhiệm xử lý vi phạm. Song song với đó, nhà trường cần ban hành hướng dẫn cụ thể về quản lý việc sử dụng thiết bị di động, tài khoản cá nhân và thực hành bảo mật thông tin trong học tập và sinh hoạt. Những quy định này phải được tích hợp vào chương trình rèn luyện, đưa vào nội dung kiểm tra định kỳ và trở thành một tiêu chí quan trọng trong đánh giá kết quả học viên. Cuối cùng, việc tuyên truyền, phổ biến quy chế cần được tiến hành thường xuyên, kết hợp linh hoạt giữa hình thức trực tiếp và trực tuyến nhằm bảo đảm mọi học viên đều hiểu rõ, nắm chắc và tự giác thực hiện. Qua đó, hệ thống quy định không chỉ mang tính ràng buộc mà còn trở thành động lực nâng cao ý thức, góp phần xây dựng lối sống văn hóa chuẩn mực trong nhà trường quân đội thời đại số.

Hai là, đổi mới nội dung và phương pháp giáo dục lối sống văn hóa trên nền tảng số

Trong bối cảnh số hóa giáo dục, việc đổi mới nội dung và phương pháp giáo dục lối sống văn hóa trở thành yêu cầu tất yếu nhằm bảo đảm sự phù hợp với đặc điểm người học hiện đại và nâng cao sức hấp dẫn của quá trình giáo dục. Qua đó, phát huy

ưu thế của công nghệ để truyền tải giá trị văn hóa quân sự một cách sinh động, trực quan và hiệu quả hơn, qua đó giúp học viên tiếp thu sâu, hình thành nhận thức đúng và hành vi chuẩn mực trong cả đời sống thực và đời sống số.

Trọng tâm nội dung là xây dựng các học liệu số về văn hóa quân sự, số hóa bài giảng, phát triển video tình huống, mô phỏng 3D điều lệnh - tác phong và thiết kế các chủ đề giáo dục văn hóa gắn với kỹ năng ứng xử trên mạng. Những nội dung này phải ngắn gọn, trực quan và phù hợp với thói quen học tập số của học viên.

Các biện pháp triển khai bao gồm: số hóa toàn bộ tài liệu giáo dục văn hóa và đưa vào thư viện số; khuyến khích giảng viên thiết kế bài giảng điện tử đa phương tiện; tổ chức thảo luận trực tuyến về văn hóa số và văn hóa quân sự; ứng dụng mô phỏng trong huấn luyện điều lệnh, xử lý tình huống văn hóa; đồng thời thường xuyên cập nhật học liệu theo xu hướng mới để bảo đảm tính thời sự và thực tiễn. Qua đó, công tác giáo dục lối sống văn hóa không chỉ bám sát truyền thống quân đội mà còn bắt kịp yêu cầu chuyển đổi số trong nhà trường quân sự.

Ba là, nâng cao năng lực số cho đội ngũ cán bộ, giảng viên và cán bộ quản lý học viên

Việc nâng cao năng lực số cho đội ngũ cán bộ, giảng viên và cán bộ quản lý học viên giữ vai trò then chốt trong bảo đảm hiệu quả của toàn bộ quá trình giáo dục lối sống văn hóa trong môi trường số. Khi cán bộ nắm vững công nghệ, họ không chỉ sử dụng thành thạo các nền tảng quản lý và giảng dạy mà còn có khả năng định hướng, hỗ trợ và kiểm soát hành vi văn hóa của học viên trên không gian mạng - nơi tiềm ẩn nhiều tác động phức tạp.

Nội dung chủ yếu là trang bị cho đội ngũ cán bộ kỹ năng sử dụng hệ thống quản lý học viên, công cụ số hóa bài giảng, phần mềm quản lý rèn luyện, kỹ năng phân tích dữ liệu và giám sát hành vi trên môi trường mạng. Đồng thời, cần giúp cán bộ nhận diện các nguy cơ văn hóa số, biết hướng dẫn học viên ứng xử đúng mực và xử lý tình huống phát sinh.

Các biện pháp thực hiện gồm: tổ chức các khóa tập huấn định kỳ về công nghệ giáo dục và an toàn thông tin; xây dựng đội ngũ "hạt nhân số" hỗ trợ triển khai tại các đơn vị học viên; khuyến khích giảng viên tham gia khóa học trực tuyến về chuyển đổi số giáo dục; đưa tiêu chí năng lực số vào đánh giá thi đua, từ đó tạo động lực tự bồi dưỡng và nâng cao trình độ. Nhờ đó, đội ngũ cán bộ sẽ trở thành lực lượng dẫn dắt, bảo đảm công tác quản lý giáo dục lối sống văn hóa vận hành hiệu quả trong môi trường số.

Bốn là, xây dựng hệ sinh thái văn hóa quân sự số đồng bộ, hiện đại

Xây dựng hệ sinh thái văn hóa quân sự số là giải pháp có ý nghĩa quan trọng nhằm tạo dựng môi trường học tập - rèn luyện phong phú, hiện đại, giúp học viên tiếp cận tri thức và giá trị văn hóa một cách

linh hoạt, trực quan và hấp dẫn hơn. Ý nghĩa cốt lõi của giải pháp này nằm ở việc kết nối các nguồn lực số, tích hợp công nghệ vào không gian học đường và thao trường, từ đó hình thành một môi trường văn hóa toàn diện, hỗ trợ quá trình giáo dục liên tục và hiệu quả.

Nội dung của giải pháp tập trung vào việc phát triển hệ thống thư viện số, kho tài liệu số hóa về truyền thống quân đội, chuẩn mực văn hóa, điều lệnh - lễ tiết tác phong; đồng thời mở rộng không gian học tập thông minh, mô phỏng ảo và các nền tảng tương tác phục vụ rèn luyện.

Các biện pháp triển khai bao gồm: đẩy mạnh số hóa tài liệu và tư liệu truyền thống để hình thành cơ sở dữ liệu chung; đầu tư xây dựng thư viện số quân sự kết nối liên thông giữa các nhà trường; phát triển các lớp học thông minh, phòng mô phỏng 3D hỗ trợ học viên rèn luyện điều lệnh; ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong tra cứu, lập kế hoạch học tập và gợi ý nội dung rèn luyện phù hợp. Hệ sinh thái này không chỉ giúp học viên tiếp cận chuẩn mực văn hóa quân sự một cách chủ động, hiện đại mà còn góp phần duy trì bản sắc, kỷ luật và nề nếp đặc trưng của nhà trường quân đội trong thời đại số.

Nhằm là, đẩy mạnh phối hợp giữa nhà trường, gia đình và các lực lượng quản lý

Sự phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường, gia đình và các lực lượng quản lý tạo nên một môi trường giáo dục thống nhất, đồng bộ, từ đó hỗ trợ hiệu quả quá trình hình thành lối sống văn hóa và hành vi chuẩn mực của học viên trong bối cảnh số. Khi các chủ thể cùng đồng hành, việc theo dõi, định hướng và xử lý những biểu hiện lệch chuẩn, đặc biệt trên không gian mạng, trở nên kịp thời và toàn diện hơn.

Trọng tâm của giải pháp này là duy trì thường xuyên việc trao đổi thông tin giữa nhà trường và gia đình; thống nhất các yêu cầu quản lý việc sử dụng thiết bị số; đồng thời phát huy vai trò của các tổ chức, lực lượng trong và ngoài nhà trường trong giáo dục văn hóa số cho học viên.

Để thực hiện hiệu quả, cần thiết lập các kênh tương tác trực tuyến giữa giáo viên chủ nhiệm, cán bộ quản lý và phụ huynh; tổ chức các buổi sinh hoạt, tọa đàm về văn hóa số; xây dựng quy trình phối hợp

khi xuất hiện những hành vi lệch chuẩn trên mạng; và huy động các tổ chức quần chúng trong đơn vị tham gia định hướng hành vi, tạo sức lan tỏa tích cực trong toàn môi trường giáo dục.

3. Kết luận

Quản lý giáo dục lối sống văn hóa trong bối cảnh chuyển đổi số là nhiệm vụ quan trọng, đòi hỏi các nhà trường quân đội vừa giữ vững giá trị truyền thống, vừa chủ động thích ứng với môi trường số. Những kết quả đạt được cho thấy các nhà trường đã từng bước ứng dụng công nghệ, đổi mới phương pháp giáo dục và duy trì môi trường văn hóa quân sự nền nếp. Tuy vậy, sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ và tác động phức tạp của không gian mạng đặt ra nhiều yêu cầu mới đối với công tác quản lý.

Các giải pháp đề xuất hướng đến việc hiện đại hóa hệ thống quản lý, nâng cao năng lực số của đội ngũ, phát triển tài nguyên và dữ liệu số, đồng thời tăng cường giáo dục văn hóa số cho học viên. Tất cả nhằm xây dựng người học viên quân đội có bản lĩnh, chuẩn mực và khả năng ứng xử phù hợp trong môi trường giáo dục hiện đại. Việc tiếp tục đẩy mạnh các giải pháp này sẽ góp phần nâng cao chất lượng đào tạo, củng cố văn hóa quân sự và đáp ứng yêu cầu xây dựng nhà trường quân đội trong thời kỳ chuyển đổi số ■

Tài liệu tham khảo

- [1]. Bộ Quốc phòng (2022). *Chiến lược chuyển đổi số trong Quân đội nhân dân Việt Nam đến năm 2030*. Hà Nội.
- [2]. Trần Đức Lợi (2020). *Quản lý giáo dục trong các nhà trường quân đội theo hướng hiện đại*. Tạp chí Khoa học Giáo dục Quân sự, số 75.
- [3]. Nguyễn Văn Tâm (2021). *Ảnh hưởng của môi trường số đến nhận thức và hành vi của học viên quân đội*. Tạp chí Giáo dục & Xã hội, số 103.
- [4]. Nguyễn Văn Tâm (2021). *Ảnh hưởng của môi trường số đến nhận thức và hành vi của học viên quân đội*. Tạp chí Giáo dục & Xã hội, số 103.
- [5]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020). *Chương trình chuyển đổi số ngành giáo dục giai đoạn 2020 - 2025*. Hà Nội.

Managing the education of cultural lifestyles for students in the context of digital transformation in the military schools

Nguyen Duc Thuan

System 5, Political Academy, Ministry of National Defense

Email: colentoioi0309@gmail.com

Abstract: In the context of the ongoing digital transformation in the military, the need to improve the quality of education and training, coupled with the development of a digital cultural environment, has become urgent. The military schools must both maintain their military specificity and adapt to modern technological trends. This article analyzes the current state of cultural lifestyle education management in the military schools; identifies the requirements and challenges posed in the context of digital transformation; and proposes management solutions to improve the effectiveness of cultural lifestyle education for students today.

Keywords: Educational management, cultural lifestyle, digital transformation, military schools.